

Wiadomości Diecezjalne

LUBELSKIE

Akta Stolicy Apostolskiej.

Acta Apostolicae Sedis.

Zeszyt 2, 5.II. 1932. Treść. W numerze z 5 lutego oficjalnego pisma Stolicy Apostolskiej umieszczona jest konstytucja apostolska „Ad pastore ministerium” ogłaszająca podział diecezji kwilońskiej w Indiach Wschodnich i utworzenie nowej diecezji kottareńskiej. W konstytucji apostolskiej „Ad maius religionis incrementum” ogłasza podział diecezji kumbakomameńskiej, podycherjeńskiej i misyrjeńskiej w Indiach Wschodnich i utworzenie diecezji „de Salem”. Listem apostolskim „Constitutione Apostolica” prefekturze apostolskiej „de Sinu” daje nazwę „Św. Jerzego”; listem zaś „Apostolicum munus” z terytorjum wikarjatu kameroneńskiego tworzy nową prefekturę apostolską de Donala, w liście „Expostularunt a Nobis” przeprowadza podział wikarjatu apostolskiego de Kwango w Kongo Belgijskiem i tworzy nowy de Kisantu. Wikariat apostolski kameroneński w Afryce Centralnej na mocy listu „Sub annulo Piscatoris” otrzymuje nazwę „de Yaounde”. Listem „Cum, aucto pastorum” z części terytorjum wikarjatu apostolskiego de Tsinan w Chinach tworzy nowy de Litsing i powierza go tubylczemu klerowi. Listem „Noster Africae Delegatus” z terytorjum prefektury apostolskiej Senegaleńskiej tworzy autonomiczną misję de Gambia. List „Quae ad religionis incrementum” ogłasza podział wikarjatu apostolskiego de Foochow w Chinach i utworzenie autonomicznej misji de Kianning, list zaś „Cum, anno quintodecimo saeculari” ogłasza podział wikarjatu apostolskiego de Changteh w Chinach i utworzenie nowej prefektury de Yochow, powierzonej opiece Ojców Eremitów zakonu św. Augustyna. Następnie w liście „Ob nimiam latitudinem” z terytorjum wikarjatu apostolskiego de Changteh w Chinach tworzy nową prefekturę de Yochow. Listem „Appetente anno 50-o” składa życzenia i wyraża uznania dla J. E. ks. Bpa Augustyna Henninghans w 50-tą jego rocznicę pracy misjonarskiej w wikarjacie apostolskim de Yenchowfu w Chinach, listem zaś „Suavissimae iucunditatis” wyraża życze-

nia i uznanie dla J. E. kard. Lafontaine, w dwudziestą piątą rocznicę jego biskupstwa.

Św. Kongregacja Konsystorzalna ogłasza zmianę granic diecezji fuldeńskiej i mogunckiej w Niemczech oraz spis nowych zamianowań na stolice biskupie. Św. Kongregacja Rytów podaje wiadomości w sprawie cnót heroicznych Gemmy Galgani. Kończy się numer wykazem odznaczeń zasłużonych osobistości duchownych i świeckich.

Święta Kongregacja Seminarjów i Uniwersytetów.

Zarządzenia w sprawie prawidłowego wprowadzenia w życie Konstytucji Apostolskiej „Deus scientiarum Dominus“ o Uniwersytetach i Wydziałach Studjów kościelnych.

Święta Kongregacja, mająca nadzór nad Seminarjami i Uniwersytetami, wydaje, zgodnie z artykułem 12 Konstytucji Apostolskiej „Deus scientiarum Dominus“ z dnia 24 maja 1931 dla Uniwersytetów i Wydziałów studjów kościelnych następującą Ordynację, którą należy sumiennie przestrzegać.

TYTUŁ I.

Normy Ogólne.

(Konst. Apost. art. 1—12)

Art. 1.

Przy wnoszeniu do św. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów próśb o kanoniczną erekcję Uniwersytetu lub Wydziału z prawem nadawania stopni akademickich

1) należy wykazać korzyść erekcji nowego Uniwersytetu lub Wydziału ze względu na miejsce i czas oraz stałe widoki na przyszłość, że nowy Uniwersytet lub Wydział przyniesie prawdziwy pożytek;

2) należy udowodnić, że istnieją wszystkie warunki, by w Uniwersytecie lub Wydziale zakwitło życie naukowe:

a) że jest odpowiednia liczba profesorów zgodnie z art. 19 Konstytucji Apostolskiej.

b) że istnieją audytorja, biblioteka, sprzęty, które przepisują art. 42 — 44, Konstytucji Apostolskiej i art. 44 — 46 Zarządzeń niniejszych.

c) że istnieje finansowa podstawa, wystarczająca na potrzeby Uniwersytetu lub Wydziału;

3) należy przedłożyć:

a) Statuty oraz plan studjów, uzgodnione z Konstytucją Apostolską i niniejszemi zarządzeniami;

b) plan gmachów;

c) budżet dokładny rocznych dochodów i rozchodów.

Art. 2.

Święta Kongregacja nie udzieli prawa nadawania stopni akademickich prędzej, aż wszystkie warunki wymagane nie będą zupełnie wykonane; nie zatwierdzi też na stałe prawa tego, aż nowy Uniwersytet lub Fakultet nie złoży przez kilka lat dowodu życia swego akademickiego, zgodnego z Konstytucją Apostolską i niniejszemi zarządzeniami.

Art. 3.

Statuty należy ułożyć zgodnie z normami, zawartemi w załączniku II niniejszych zarządzeń.

Art. 4.

Wszystkie Uniwersytety lub Wydziały kanonicznie erygowane i aprobowane mają obowiązek nadsyłania Świętej Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów co trzeci rok sprawozdania o stanie swoim naukowym i gospodarczym według norm załącznika III zarządzeń niniejszych.

TYTUŁ II.

O osobach i kierownictwie**1. Władze Akademickie — Urzędnicy**

(Konst. Apost. 13—18)

Art. 5.

Wielki Kanclerz

- 1) broni czystej wiary;
- 2) czuwa nad wiernem zachowaniem przepisów Stolicy świętej
- 3) proponuje św. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów nazwiska zdalnych na urząd Rektora czy Prezesa lub przedkłada jej zgodnie z art. 16 Konst. Apost., prośbę o zatwierdzenie zamianowanego przez drugich na Rektora lub Prezesa;
- 4) przyjmuje wyznanie wiary od Rektora lub Prezesa według formuły aprobowanej przez Stolicę św. zgodnie z art. 1406 § 1, 8^o C. J. C. i z dekretem S. Congr. S. Officii z dnia 22 marca 1918;
- 5) profesorom prawnie zamianowanym udziela misji kanonicznej i może im zgodnie z art. 22 Konstyt. Apost. misję tę odebrać.
- 6) przewodniczy z urzędu na egzaminach o laureat, o których traktuje art. 46 § 1, 2^o i 2 Konst. Apost.;
- 7) podpisuje dokumenty autentyczne licencjatu i laureatu na pierwszym miejscu lub postara się o podpisanie ich przez innego;
- 8) referuje św. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów o sprawach ważniejszych, odnoszących się do Uniwersytetu lub Fakultetu i przedkłada tejeż co trzeci rok dokładne sprawozdanie, o którym traktuje art. 4. Zarządzeń.

Art. 6.

Rektor lub Prezes

- 1) wypełnia przepisy Stolicy Apostolskiej i Statuty Uniwersytetu lub Wydziału;
- 2) odbiera wyznania wiary wszystkich Profesorów Uniwersytetu lub Wydziału według formuły aprobowanej przez Stolicę św., zgodnie z can. 1406 § 1 n. 8^o C. J. C. i dekretem S. Congr. Officii z dnia 22 marca 1918, tak samo tych, którzy po zdaniu egzaminu, mają otrzymać stopnie akademickie;
- 3) stara się o to, by Profesorowie w wykładach swych trzymali się ściśle aprobowanego Planu studjów;
- 4) zwołuje zebrania Uniwersytetu lub Wydziału i prezyduje na nich;
- 5) przyjmuje słuchaczy do Uniwersytetu lub Wydziału, ma baczenie na ich studja i prowadzenie się wymierzając im zgodnie z art. 28 Konst. Apost. w razie przewinienia zasłużoną karę;
- 6) przewodniczy na egzaminach zgodnie z art. 42 i 44 Konst. Apost.;
- 7) podpisuje dokumenty autentyczne bakalaureatu na pierwszym miejscu a innych stopni akademickich na drugim miejscu;
- 8) odnosi się do Wielkiego Kanclerza w sprawie studjów, dyscypliny i spraw finansowych;
- 9) przesyła S. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów coroczne wykazy statystyczne według schematów, które mają być zredegowane przez tę świętą Kongregację.

Art. 7.

Dziekan Wydziału

- 1) czuwa troskliwie nad wykładami nauk w własnym wydziale;
- 2) przewodniczy w obecności Rektora na zebraniach Wydziału;
- 3) podaje Rektorowi do wiadomości uchwały Wydziału;
- 4) stara się o wprowadzenie w łonie Wydziału w czyn postanowień Władzy zwierzchniej;
- 5) z urzędu przewodniczy na egzaminach, o których traktuje art. 34 Konstyt. Apost. z zastrzeżeniem art. 5,6vo i art. 6,6vo niniejszych Zarządzeń.

Art. 8.

Urzednicy dzielą się zależnie od ważności swego urzędu na wyższych i niższych.

Art. 9.

Rector Magnificus, Prezes, Dziekani powinni zasięgnąć w sprawach ważniejszych opinji swych Rad.

2. Profesorzy

(*Konst. Apost., art. 19—22*)

Art. 10.

Stojący na czele Uniwersytetu lub Wydziału winni wystrzeżać się, by Profesorowi jakimkolwiek nie powierzali obowiązku wykładania przedmiotów nie licujących ze sobą oraz nie obciążali taką liczbą wykładów, która powstrzymałaby go od należytego ich przygotowania i pracy naukowej.

Art. 11.

Profesorowie nie powinni brać na siebie ciężarów lub urzędów, powstrzymujących ich od należytego spełniania obowiązku wykładania.

3. Słuchacze

Art. 12.

Słuchacze Uniwersytetu lub Wydziałów, którzy z jakiegokolwiek przyczyny nie mają zamiaru ubiegania się o stopnie akademickie, mogą być dopuszczeni do uczęszczania do wszystkich szkół, lub do pewnych tylko według wyboru swego, z zachowaniem jednak przepisu art. 24 Konstytucji Apostolskiej.

Art. 13.

Średnia szkoła klasyczna, o której traktuje art. 25, 1^o Konstytucji Apostolskiej, powinna poza odpowiednią nauką religji i językami łacińskim, greckim, ojczystym i literaturą ich, które są przedmiotami najważniejszymi, objąć także historję naturalną, matematykę, fizykę, chemję, geografję, historję świecką, mianowicie w takim zakresie, jaki wymaga się do studjów akademickich, zgodnie z przepisami św. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów.

Art. 14.

Ukończenie średniej szkoły klasycznej wykazać należy świadectwem autentycznym Władzy kościelnej lub świeckiej, z tem jednak, że Uniwersytetowi lub Wydziałowi wolno nałożyć egzamin, w razie gdyby przedłożone świadectwa nie wystarczały.

Art. 15.

Gdyby alumn jaki przeszedł ze szkoły średniej świeckiej lub kościelnej, w której jednego lub kilku z przedmiotów wyluczonych w art. 13 wogóle lub przynajmniej nie w sposób wystarczający uczono, powinien uzupełnić studjum przedmiotu tego i wykazać się egzaminem, zgodnie ze Statutami Uniwersytetu lub Wydziału.

Art. 16.

§ 1. Dwuletni kurs filozofii scholastycznej, wymagany w pierwszym rzędzie art. 25, 2^o a) Konstytucji Apost. dla wszystkich mających zamiar ubiegania się o stopnie akademickie, obejmuje studjum Logiki, Kosmologii, Psychologii, Krytyki lub Kryterjologii, Ontologii, Teologii naturalnej, Etyki i Prawa naturalnego oraz Historji Filozofji.

§ 2. Kurs ten dwuletni, o którym mówi § 1, należy po ukończonej szkole średniej prawidłowo ukończyć na Wydziale filozoficznym lub w jakiegokolwiek wyższej szkole, aprobowanej przez Zwierzchność Kościelną do wykładania filozofji scholastycznej.

§ 3. Kto wykaże dokumentami wiarogodnemi, że ukończył kurs filozofji scholastycznej w sposób inny, jak przepisuje § 2, nie może być zapisany na Wydział teologiczny, jeżeli nie poświęcał się studjom tego przedmiotu przynajmniej przez rok na Wydziale filozoficznym lub w szkole, o której traktuje § 2, i nie zdał egzaminu z wszystkich części filozofji scholastycznej.

Art. 17.

§ 1. Wolno przechodzić z jednego Uniwersytetu lub Wydziału do drugiego także celem kontynuowania tych samych studjów pod tym jednak warunkiem, by nie dopuszczono nikogo do licencjatu, kto nie ukończyłby w czasie przepisanyh wszystkich przedmiotów zgodnie z art. 33 § 3 Konst. Apost.

§ 2. Przejście, o którym pisze § 1, powinno nastąpić tylko na początku roku akademickiego lub, gdzie rok akademicki dzieli się na semestry, na początku semestru, z słusznej jednak tylko przyczyny.

§ 3. Uniwersytety lub Wydziały mogą, nie naruszając niczem § 1 i 2, tym, którzy z innych do nich przeszli, przepisać sposób i plan studjów.

III.

O porządku studjów

(Konst. Apost. 29—34)

1. Ogólna metoda nauczania.

Art. 18.

§ 1. Przepisów, które ustanawia się w art. 29 a) i c) Konstyt. Apost. o nauczaniu wedle porządku, zasad i nauki Doktora Anielskiego, należy sumiennie przestrzegać, zgodnie z Encykliką Leona XIII Aeterni Patris z dnia 4 sierpnia 1879 i Piusa XI Studiorum Ducem z dnia 29 czerwca 1923.

§ 2. W części pozytywnej przedmiotów należy słuchaczy tak daleko posunąć, by przyswoili sobie nietylko rzetelnie naukę, lecz poznali też źródła właściwe każdemu z przedmiotów i pra-

widła tłumaczenia ich i nauczyli się stosować środki pomocnicze pracy naukowej z korzyścią.

§ 3. W kwestjach spekulatywnych czy to teologii czy filozofji należy stosować metodę scholastyczną, nie zaniedbując jednak, tak przy przekładaniu argumentów jak i przy przytaczaniu, dyskutowaniu i rozwiązywaniu trudności, formy sylogistycznej. W metodzie tej należy umysły słuchaczy tak wyszkolić, by stali się zdadni i przygotowani do rozpoznania i odrzucenia nietylko systemów i błędów dawniejszych, lecz też do rozróżnienia i oceniaania prawdziwego nowych myśli, wyłaniających się może w teologii lub filozofji.

Art. 19.

Ważność i wyższość przedmiotów głównych, stanowiących jakoby sedno Uniwersytetów lub Wydziału, powinna też zaznaczać się liczbą wykładów i profesorów.

Art. 20.

Na Wydziale teologicznym prawa kanonicznego i filozoficznym należy wykładać w szkołach przedmioty w całej rozciągłości.

Art. 21.

Pismo św., teologję dogmatyczną, teologję moralną, filozofję scholastyczną, Kodeks prawa kanonicznego i Prawo rzymskie należy wykładać w języku łacińskim. Profesorowie starać się winni o to, by słuchacze pojęli zupełnie i dokładnie znaczenie wyrażenń technicznych.

Art. 22.

W ćwiczeniach, o których traktuje art. 30 § 1 Konst. Apost., powinien profesor wykładać zasady metodyczne wiedzy swej fachowej, o ile to nie dzieje się na specjalnym kursie, i czuwać nad zastosowaniem ich w praktyce, by w sposób ten wdroyć słuchaczy do czytania i interpretowania kwestyj specjalnych i przede wszystkim do pisania, także w języku ojczystym, o wyznaczonych tematach wiedzy.

Art. 23.

Ćwiczenia powinny się rozpocząć: na Wydziale teologicznym i filozoficznym przynajmniej od trzeciego roku, na Wydziale prawa kanonicznego przynajmniej od drugiego, w Papieskim Instytucie biblijnym, w Pap. Inst. studjów wschodnich, w Pap. Instytucie archeologii chrześc. i w Papieskim Instytucie muzyki kościelnej zaraz od roku pierwszego.

Art. 24.

W dysputach scholastycznych, o których mówi art. 30 § 2 Konstytucji Apostolskiej, wyłoży jeden ze słuchaczy tezę wska-

zana przez profesora pod kierownictwem tegoż lub innego profesora, udowodni ją oraz obroni przed trudnościami, stawianymi przez współsłuchaczy, przedtem wyznaczonych, a po nich i przez innych.

Art. 25.

W ostatnim roku studjów niech będzie mało wykładów; ćwiczenia należy dalej prowadzić, tak jednak, by pozostawić dużo czasu do przygotowania dysertacji do Laureatu.

2. Kurs studjów.

Art. 26.

Aby kurs studjów przystosować do normy art. 32 Konstytucji Apost., trzeba przestrzegać następujących przepisów:

1. Na Wydziale teologicznym:

mogą być po złożeniu egzaminu dopuszczeni do czwartego roku kursu ci, którzy po ukończeniu średniej szkoły klasycznej, studjowali filozofję scholastyczną przez dwurocze zgodnie z art. 16 zarządzeń niniejszych i potem ukończyli prawidłowo cztery lata studjum teologicznego.

2. Na Wydziale prawa kanonicznego:

a) absolwenci studjum czteroletniego Wydziału teologicznego, kanonicznie erygowanego i aprobowanego, mogą być przyjęci bez egzaminu na pierwszy rok kursu;

b) kto ukończył czterolecie studjów teologicznych poza Wydziałem teologicznym, powinien przed przyjęciem na Wydział prawa kanonicznego zdać egzamin z nauk wstępnych prawa kanonicznego;

c) ci, którzy czterolecia teologicznego, o którym traktuje się pod lit. a) i b) nie ukończyli, nie mogą być zapisani na Wydział prawa kanonicznego, jeżeli nie zdali egzaminu z podstaw filozofji moralnej, prawa naturalnego, teologii fundamentalnej i z nauk wstępnych prawa kanonicznego;

d) ci, którzy osiągnęli laureat w prawie świeckim, mogą ukończyć kurs studjów wydziału prawa kanonicznego w dwóch latach, przyczem obowiązuje laików przepis pod lit. c).

3) Na Wydziale filozoficznym:

a) ci, którzy skończywszy średnią szkołę klasyczną, ukończyli dwulecie filozoficzne w wyższej szkole filozofji scholastycznej przez władzę kościelną aprobowanej, nie mającej jednak prawa udzielania stopni akademickich, mogą być przyjęci po zdaniu egzaminu na trzeci rok Wydziału filozoficznego;

b) ci, którzy ukończyli kurs filozofji scholastycznej poza szkołą, o której wspomina się pod lit. a), mogą ukończyć kurs studjów Wydziału filozoficznego w trzech latach.

3. Przedmioty nauki i egzaminy

Art. 27.

Wylicza się tutaj przedmioty główne i pomocnicze, które mają być wykładane na wszystkich Uniwersytetach i Wydziałach, przyczem zezwala się Uniwersytetom i Wydziałom przepisanie wszystkim słuchaczom niektórych innych przedmiotów.

Dla Wydziałów teologicznego, Prawa kanonicznego i filozoficznego wymienia się w załączniku I do tych zarządzeń w formie wzoru szereg przedmiotów specjalnych i kursów osobnych i wylicza się niektóre ich sekcje zgodnie z art. 33 § 2 Konstytucji Apost.

I. Wydział Teologiczny.

1. Przedmioty główne:

- a) Teologia fundamentalna;
- b) teologia dogmatyczna;
- c) teologia moralna;
- d) Pismo św. mianowicie Introdukcja oraz egzegeza Starożytnego i Nowego Testamentu;
- e) historia kościelna, patrologja, archeologia chrześcijańska;
- f) nauki wstępne prawa kanonicznego.

2. Przedmioty pomocnicze: a) język hebrajski i grecko-biblijny; b) nauki wstępne systematyczno-historyczne liturgji; c) ascetyka; d) zagadnienia teologiczne, dotyczące Wschodu.

3. Wzory przedmiotów specjalnych i kursów osobnych; zob. załącznik I, nr. 1.

II. Wydział Prawa Kanonicznego

1. Przedmioty główne: a) Wstęp do przedmiotów prawnych (Prawo naturalne, filozofja prawa: b) normy ogólne — Lib. I C. J. C.; c) o osobach — Lib. II Cod. J. C.; d) o rzeczach, Lib. III C. J. C.; e) o procesach — Lib. IV C. J. C.; f) o wykroczeniach i karach — Lib. V C. J. C., g) prawo publiczne kościelne.

2. Przedmioty pomocnicze: a) Nauki wstępne do prawa rzymskiego; b) prawo o konkordatach (gdzie konkordaty istnieją); c) podstawy prawa świeckiego istniejącego; d) historia prawa kanonicznego (źródła, ustawy, komentarze).

3. Wzory przedmiotów specjalnych i kursów osobnych, zob. załącznik I nr. 2.

III. Wydział Filozoficzny

1. Przedmioty główne: a) filozofja scholastyczna, którą trzeba wyłożyć we wszystkich jej częściach (logika, kosmologja, krytyka czyli kryterjologja, ontologja, teologja naturalna, etyka i prawo naturalne), poprzedzona ogólnym wstępem; b) historia filozofji.

2. Przedmioty pomocnicze: a) Psychologja doświadczalna; b) zagadnienia naukowe złączone z filozofją z dziedziny biologji,

antropologii, matematyki, fizyki, chemji; c) Interpretacja tekstów wybranych z Arystotelesa i Tomasza z Akwinu.

3. Wzory przedmiotów specjalnych i kursów osobnych zob. w załączniku I, nr. 3.

IV. Papieski Instytut Biblijny

1. Przedmioty główne: a) Zagadnienia trudniejsze wstępu ogólnego i specjalnego do Pisma św.; b) egzegeza wybranych perykop z Pisma św.; c) teologia biblijna; d) kursy wyższe o językach biblijnych (hebrajski, aramajski, grecko-helenistyczny); e) jakiś język wschodni (z wyjątkiem hebrajskiego i aramajskiego). Języki, co do których może nastąpić wybór, są następujące: syryjski, akkadyjski i sumeryjski, arabski, egipski starożytny.

2. Przedmioty pomocnicze: a) Historia biblijna, b) geografia biblijna; c) archeologia biblijna.

3. Przedmioty specjalne i kursy osobne podaje się w Statutach Instytutu.

V. Papieski Instytut Studiów Wschodnich

1. Przedmioty główne: a) Teologia fundamentalna i dogmatyczna porównana z nauką dysydentów wschodnich; b) patrologia wschodnia; c) liturgje wschodnie; d) historia kościołów wschodnich; e) prawo kościelne wschodnie.

2. Przedmioty pomocnicze:

a) Wstęp do chrześcijańskich studiów wschodnich;

b) archeologia chrześcijańskiego wschodu;

c) jeden z następujących języków: etjopski, arabski, ormiański, koptyjski, georgyjski, grecki starożytny i nowoczesny, starosłowiański, rumuński, rosyjski, syryjski, turecki.

3. Przedmioty specjalne i kursy osobne podaje się w Statutach Instytutu.

VI. Papieski Instytut Obojga Praw

Poza właściwymi przedmiotami Wydziału Prawa Kanon.

1. Przedmioty główne:

a) Prawo rzymskie;

b) prawo publiczne wewnętrzne porównawcze;

c) prawo karne porównawcze;

d) prawo procesowe porównawcze;

e) prawo prywatne porównawcze;

f) prawo międzynarodowe;

2. Przedmioty pomocnicze:

a) ekonomja społeczna;

b) podstawy statystyki;

c) medycyna sądowa;

d) historia prawa rzymskiego;

e) historia prawa cywilnego zwłaszcza prawa ogólnego.

3. Przedmioty specjalne i kursy osobne podaje się w Statutach Instytutu.

VII. Papieski Instytut Archeologii Chrześcijańskiej

1. Przedmioty główne:
 - a) Historia, liturgia, hagjografia starożytnego Kościoła,
 - b) architektura i historia budowli sakralnych Kościoła starożytnego;
 - c) opis i historia cmentarzy chrześcijańskich pierwszych czasów;
 - d) ikonografia Kościoła starożytnego (malarstwo, rzeźba, sztuki późniejsze);
 - e) epigrafia Kościoła starożytnego.
2. Przedmioty pomocnicze:
 - a) wstęp krytyczny do źródeł historii Kościoła starożytnego;
 - b) metodologia studjów o pomnikach chrześcijańskich.
 - c) nauki wstępne o kościele rzymskim pierwszych czasów;
 - d) technologia wykopalisk starożytnych i konserwacji ich;
3. Przedmioty specjalne i kursy osobne podaje się w Statutach Instytutu.

VIII. Papieski Instytut Muzyki Kościelnej

A. Śpiew gregoriański

1. Przedmioty główne:
 - a) Teoria śpiewu gregoriańskiego ogólna;
 - b) estetyka, teoria wyższa, paleografia gregoriańska;
 - c) nauki wstępne liturgji św.;
 - d) ćwiczenia w śpiewie gregoriańskim.
2. Przedmioty pomocnicze:
 - a) Historia muzyki, śpiewu gregoriańskiego, prawodawstwa kościelnego;
 - b) różne rodzaje solfeżu;
 - c) sztuka prawidłowego śpiewania;
 - d) sztuka kierowania chórami gregoriańskimi;
 - e) harmonja i kontrapunkt;
 - f) sztuka gry na organach i fortepianie, t. zw. uzupełnienie;
 - g) sztuka towarzyszenia organowego do śpiewu gregoriańskiego.
3. Przedmioty specjalne i kursy osobne podaje się w Statutach Instytutu.

B. Kompozycja wielogłosowych utworów kościelnych

1. Przedmioty główne:

Poza przedmiotami wyliczonymi pod lit. A) 1 a) c) d)

 - a) harmonja, kontrapunkt, fuga;
 - b) sztuka komponowania według różnych form muzycznych.
2. Przedmioty pomocnicze:

Poza przedmiotami wyliczonymi pod lit. A) 2 a) b) c) f) g)

- a) muzykologia;
- b) polifonia kościelna według norm starych największych autorów;
- c) sztuka kierowania chórem;
- d) ocena kompozycji muzycznych;
- e) sztuka instrumentacji.

3. Przedmioty specjalne i kursy osobne wylicza się w Statutach Instytutu.

C. Organy

1. Przedmioty główne:

Poza przedmiotami wyliczonymi pod lit. A) 2 a) b) c) i B) 1 a)

- a) sztuka gry na organach, jako główny przedmiot;
- b) sztuka improwizowanego towarzyszenia na organach do śpiewu gregoriańskiego;
- c) sztuka komponowania dla organów w stylu antycznym i modnym.

2. Przedmioty pomocnicze:

Poza przedmiotami wyliczonymi pod lit. A) 2 a), b), c), g) i B) a), b), d)

historja, budowa, estetyka organów, sławniejsi muzycy organowi, sposób nauczania gry organowej.

3. Przedmioty specjalne i kursy wylicza się w Statutach Instytutu.

Art. 28.

Przedmioty specjalne należy wybrać stosownie do tradycji i potrzeb regionalnych każdego Uniwersytetu lub Wydziału celem bardziej skutecznego promieniowania nauki katolickiej na różne dziedziny życia duchowego.

Art. 29.

§ 1. Słuchacze powinni uczęszczać na wykłady wszystkich przedmiotów, przepisanych art. 33 § 3 Konst. Apost. W razie opuszczania ich (z przyczyną lub bez niej) przez słuchacza w ten sposób, że razem wzięte niewysłuchane wykłady równałyby się jednej trzeciej roku lub półrocza akademickiego, nie będzie rok ten lub półrocze objęte przepisaną liczbą, z zastrzeżeniem kary, której w razie winy na podstawie statutów Uniwersytetu lub Wydziału słuchacz stanie się winien.

§ 1. W ćwiczeniach przepisanych statutami Uniwersytetu lub Wydziału zgodnie z art. 30 § 1 Konstytucji Apostolskiej powinni słuchacze, ubiegający się o stopnie akademickie nie tylko brać udział, lecz powinni w wysiłku wspólnym z współtowarzyszami swymi własnymi referatami przyczynić się do nich.

Art. 30.

Godziny wykładów niech nie będą tak liczne, by słuchaczy nad miarę obciążały i zabrały im czas, przeznaczony na studjum prywatne, ćwiczenia i przygotowania do egzaminów.

Art. 31.

§ 1. Egzaminy, o których traktuje art. 34 Konst. Apost., mogą być dla poszczególnych przedmiotów jedne lub może być ich kilka, byle objęły cały materiał.

§ 2. Egzaminy, o których w § 1, mogą być ustne lub też piśmienne.

Art. 32.

Statuty Uniwersytetu lub Wydziału powinny ściśle określić, w jaki sposób egzaminatorzy mają oznaczyć sąd swój o kandydacie.

Art. 33.

W ocenie ostatecznej kandydatów do poszczególnych stopni akademickich, należy obliczyć wszystkie głosy uzyskane przy poszczególnych egzaminach piśmiennych czy też ustnych.

Art. 34.

Do wszystkich egzaminów ustnych powinni Profesorzy i słuchacze mieć wolny dostęp.

O nadawaniu stopni akademickich

Art. 35.

Z zachowaniem przepisu art. 40 Konst. Apost. można uprosić Stolicę Apostolską o władzę nadania Laureatu ad honorem tylko wówczas, jeżeli Kanclerz Wielki i przynajmniej dwie trzecie profesorów zwyczajnych Uniwersytetu lub Wydziału udzieliły na to zezwolenia swego.

Art. 36.

§ 1. W dokumentach autentycznych nadanych stopni akademickich winna być wzmianka o prawie nadawania stopni akademickich, udzielonem im przez Stolicę św.

§ 2. Dokumenty, o których w § 1, winny być podpisane przez wszystkich, do których to zgodnie z przepisami art. 5, 7^o i 6, 7^o zarządzeń niniejszych i osobnych statutów Uniwersytetu lub Wydziału należy; powinny też być zaopatrzone pieczęcią Uniwersytetu lub Wydziału.

1. Licencjat.

Art. 37.

§ 1. Celem przypuszczenia do egzaminu Licencjatu wymaga się, by kandydat uczęszczał na wszystkie wykłady i ćwiczenia, przepisane zgodnie z art. 30 i 33 § 3 Konst. Apost. i art. 22 i 29 § 1 niniejszych Zarządzeń i by pozatem zgodnie z art. 29 § 2 tychże Zarządzeń złożył dowód także piśmienny zdolności do pracy naukowej.

§ 2. Dowód ten, o którym w § 1, powinien być złożony w jednej ze szkół ćwiczeń i oceniony przez profesora, do którego to należy.

Art. 38.

§ 1. Kto zamierza zdobyć licencjat na Wydziale teologicznym, Prawa kanonicznego lub Filozofji, chociażby zdał egzaminy roczne lub semestralne, musi się poddać egzaminowi osobnemu celem wykazania, że opanował naogół najgłówniejszą treść przedmiotów Wydziału. Dla tego ma egzamin ten objąć w teologii: całą teologję św. (teologję fundamentalną, dogmatyczną, moralną, spekulatywną); w prawie kanonicznem: cały Codex iuris canonici z uwzględnieniem równoczesnem poprzedzających praw kościelnych; w filozofji: całą filozofję scholastyczną.

Co jest w Instytutach Papieskich, o których w art. 3 Konst. Apost., przedmiotem egzaminu specjalnego, któremu należy się poddać zgodnie z art. 44 Konst. Apost., określają ich Statuty.

§ 2. Egzamin osobny, o którym § 1, należy zdać ustnie i powinien trwać przynajmniej godzinę.

§ 3. Profesorów, oceniających wynik egzaminu, o którym w § 2, powinno być przynajmniej czterech.

Art. 39.

Przy zachowaniu przepisu art. 37 należy do zdobycia licencjatu poza egzaminem ustnym wypracowanie piśmienne przynajmniej z jednego z najgłówniejszych przedmiotów.

2. Laureat

Art. 40.

O dysertacji mają Statuty Uniw. lub Wydziału określić:

- 1) w jaki sposób ma być ułożona,
- 2) kiedy i w ilu egzemplarzach ma być wręczona Uniwersytetowi lub Wydziałowi.

Art. 41.

§ 1. Treść dysertacji podlega aprobacie Profesora do którego dysertacja należy, za zgodą Roktora lub Prezesa Uniwersytetu lub Wydziału.

§ 2. Dysertacja ma być oceniona i osądzona przez dwóch przynajmniej profesorów specjalistów-fachowców. Zanim dysertacja przez cenzorów nie została przyjęta, nie może licencjat być dopuszczony do publicznej jej obrony.

§ 3. Obrona dysertacji ma być publiczną, przed zaproszonymi Wydziałami kościelnymi i osobami odznaczającymi się nauką i pozycją życiową.

§ 4. Zaczepić mogą dysertację poza cenzorami, o których w § 2, i niektórymi profesorami, na to wyznaczonymi, także inni obecni.

§ 5. Profesorów, oddających głos swój przy obronie dysertacji i w egzaminie zgodnie z art. 46 § 2 Konst. Apost., powinno być przynajmniej pięciu.

Art. 42.

Egzamin ustny, o którym w art. 46 § 2 Konst. Apost., będzie się obracał w ściśle oznaczonej liczbie tez, które ściślej związane są ze sprawami traktowanymi w dysertacji lub z przedmiotami, którym kandydat się specjalnie poświęcał, lub będzie wykładem publicznym, na temat wybrany z przedmiotów, które kandydat w pierwszym rzędzie studjował.

Art. 43.

Uniwersytet lub Wydział prześle egzemplarz poszczególnych dysertacji św. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów i wszystkim Uniwersytetom lub Wydziałom studjów kościelnych, kanonicznie erygowanych i aprobowanych, przynajmniej swego kraju.

O sprawach wychowawczych i gospodarczych

1. Gmach

Art. 44.

Audytorja powinny być obszerne, dostępne powietrzu, ozdobne i zastosowane do przepisów higienicznych i zwyczajów szkół panujących w poszczególnych krajach.

2. Biblioteka i pomoce naukowe

Art. 45.

§ 1. Każdy Uniwersytet lub Wydział ma być wyposażony w bibliotekę podręczną, w której powinny się znajdować najważniejsze dzieła kościelne i świeckie, potrzebne do pracy naukowej tak Profesorów jak i słuchaczy.

§ 2. Należy się pilnie starać o to i zabezpieczyć to sumą pewną pieniężną deponowaną, aby bibliotekę nietylko świeżo założyć, lecz ją też co rok uzupełniać dziełami tak dawnymi jak i nowoczesnymi i najważniejszymi czasopismami stosownie do charakteru Uniwersytetu lub Wydziału.

§ 3. Regulamin biblioteki i przepisy jej tak należy ułożyć, by odpowiadały najbardziej potrzebom Profesorów i słuchaczy i zachowały ich pilnie od niebezpieczeństwa niepotrzebnej straty lub szkody co do wiary i moralności.

§ 4. Jeżeli poszczególne instytuty lub laboratorja naukowe nie posiadają własnej biblioteki, trzeba się starać o to, by wszyscy mieli wspólny dostęp do biblioteki.

Art. 46.

§ 1. Instytuty i laboratorja naukowe trzeba zgodnie z przeznaczeniem ich i potrzebami czasu wyposażyć we wszystkie pomoce naukowe.

§ 2. Żadnemu przedmiotowi fachowemu nie powinno zabraknąć tego, czego potrzeba do wyjaśnienia i ilustrowania przedmiotu, jak to tablic geograficznych i historycznych, zestawień statystycznych i przyrządów naukowych.

3 Honorarja profesorów i urzędników oraz opłaty słuchaczy

Art. 47.

Statuty Uniwersytetu lub Wydziału powinny określić wysokość honorarjów Profesorów i poszczególnych urzędników. W sprawie tej należy uwzględnić prawne zwyczaje poszczególnych krajów i przepisy słuszne podobnych Uniwersytetów publicznych lub prywatnych.

Art. 48.

§ 1. W ustaleniu emerytury w razie złożenia urzędu trzeba się trzymać ogólnie postanowień kraju w podobnych wypadkach.

§ 2. Statuty Uniwersytetu lub Wydziału powinny dokładnie określić, według których zasad i norm przysądza się poszczególnym emerytom pensje.

§ 3. W zasadach i normach, o których w § 2, powinno się jasno wykazać, na jakiej podstawie ekonomicznej daje Uniwersytet lub Wydział gwarancję, że będzie na pewno płacił pensje emerytalne.

Art. 49.

§ 1. Przy określaniu, ile słuchacze powinni dokładać do kosztów Uniwersytetu iub Wydziału, winno się zachować normy zaprowadzone w innych Uniwersytetach z uwzględnieniem jednak położenia społecznego słuchaczy.

§ 2. Uniwersytet lub Wydział niech się troskliwie stara o to, by nakładając opłaty nie zamknął drogi do stopni akademickich tym, którzy obdarzeni zdolnym umysłem, dawają rękojmię, że będą Kościołowi bardzo pożytecznymi.

§ 3. W jakich warunkach można tym słuchaczom opłaty albo zupełnie opuścić, albo je odroczyć, należy określić na wzór innych Uniwersytetów.

§ 4. Uniwersytet lub Wydział niech zabiega o oto, by powiększyć wedle możności fundusze, przeznaczone na wsparcie słuchaczy na to zasługujących i by założyć osobne zakłady szkolne, t. zw. Bursy akademickie, dla utrzymywania i wspomagania najlepszych słuchaczy.

§ 5. Uniwersytet lub Wydział niech corocznie opublikuje, jakie przy nim istnieją urządzenia pomocy dla słuchaczy i w jaki sposób je im uprzystępniono.

Zarządzenia powyższe, wszystkie razem i każde z osobna, Ojciec św. Pius XI, z zmiłowania Bożego Papież, ustalił potwierdził, i ogłosić kazał, znosząc wszelkie inne postanowienia.

(L. S.) C. Card. Bisleti, Prefekt

E. Ruffini, Sekretarz

ZALĄCZNIK I.

Przedmioty specjalne i kursy osobne według art. 27 zarządzeń.

(Przytacza się je poniżej jako wzór, bez oznaczenia ich numerem lub nazwą, gdyż można je pomnożyć lub podzielić i nazwać różnemi nazwami).

1. Wydział teologiczny

Historja św. Starego i Nowego Testamentu;
Teologja biblijna Starego i Nowego Testamentu;
Zagadnienia wybrane o inspiracji i hermeneutyce, z uwzględnieniem przede wszystkim związku z Teologją fundamentalną i dogmatyczną;
Egzegeza najważniejszych tekstów dogmatycznych Starego i Nowego Testamentu;
Nauka teologiczna jakiego Ojca lub Doktora Kościoła;
Zagadnienia wybrane z Patrologji;
Interpretacja tekstów wybranych Ojców św. i św. Tomasza z Akwinu;
Zagadnienia wybrane z teologii dogmatycznej spekulatywnej;
Zagadnienia wybrane z teologii moralnej spekulatywnej;
Zagadnienia nowsze apologetyczne;
Mariologja;
Teologja pastoralna
Teologja mistyczna;
Teologja liturgiczna
Zagadnienia wybrane z archeologii chrześcijańskiej;
Wymowa kościelna;
Katechetyka;
Pedagogja;
Historja kościelna;
Historja religji;
Historja dogmatów;
Historja soborów;
Historja teologii, zwłaszcza scholastycznej i metody jej;
Historja i źródła teologii moralnej;
Historja i źródła Prawa kanonicznego;
Historja liturgji;
Historja misyjna;
Historja;
Sztuka kościelna;

Języki starożytne przydatne do przedmiotów Wydziału;
Sekcje: biblijna, dogmatyczna, historyczna, moralna, praw-
nicza.

2. Wydział Prawa kanonicznego

Prawo kościelne wschodnie;
Prawo liturgiczne;
Prawo misyjne;
Prawo rzymskie;
Dyplomacja kościelna;
Ekonomja społeczna;
Podstawy statystyki;
Medycyna sądowa;
Jurysprudencja kościelna;
Praktyka procesowa kanoniczna;
Metodologja prawnicza;
Dyplomatyka i Paleografja prawnicza;
Historja prawa rzymskiego;
Historja dyplomacji kościelnej;
Sekcje: dogmatyczna, praktyczna, historyczna.

3. Wydział filozoficzny

Zagadnienia wybrane z poszczególnych części filozofji;
Estetyka;
Moralność społeczna i socjologja;
Objaśnienie nauki jednego z wybitnych filozofów z interpre-
tacji tekstów wybranych;
Prawo narodów;
Pedagogja;
Filozofja nauk;
Antropologja;
Matematyka wyższa;
Fizyka teoretyczna;
Chemja ogólna;
Metodologja historyczna;
Historja jednej lub drugiej części filozofji;
Sekcje: metodyczna, etyczna, socjologiczna, naukowa, histo-
ryczna.

ZAŁĄCZNIK II.

*Normy, według których należy zgodnie z art. 3 Zarządzeń spo-
rządzić statuty Uniwersytetu lub Wydziału.*

Statuty Uniwersytetu lub Wydziału, poprzedzone krótką jej historją, powinny wyjaśnić:

1. Jaki cel ma Uniwersytet lub Wydział; jakie wykłada się przedmioty naukowe; jakich udziela stopni akademickich.

2. Kto jest Kanclerzem Wielkim; z pośród kogo i w jaki sposób wybiera się Rektora Magnificencję lub Prezesa i jak długo trwa urząd jego;

3. W jaki sposób mianuje się Dziekanów i inne, jeżeli istnieją Władze akademickie, oraz Urzędników tak wyższych jak niższych; jak długo trwa ich urząd; jakie są ich obowiązki, z jakich powodów mogą złożyć urząd swój, jakie pobierają pensje i emerytury;

4. Jakie istnieją Rady; w jaki sposób mianuje się członków ich; jak długo trwa ich urząd i jakie są ich obowiązki i prawa;

5. Jakie istnieją wzajemne stosunki pomiędzy Uniwersyte-tem lub Wydziałem z jednej a Seminarjum kleryków lub Koleg-jami z drugiej strony; w jaki sposób przestrzega się różnicy po-między jednymi a drugimi i udziela się wzajemnej pomocy;

6. Jakie są rodzaje profesorów i ilu należy wybrać przy-najmniej do rzędu profesorów zwyczajnych; jakie noszą miano poszczególne rodzaje profesorów; jakie są normy uproszczenia i udzielania misji kanonicznej, w jaki sposób mogą się posunąć wyżej z jednego rodzaju do drugiego; jak długo sprawują urząd swój; jakie są obowiązki i prawa poszczególnych rodzajów; jakie są ich pobory roczne i dodatki ich stopniowe; jakie są pobory emerytalne; jakimi karami i kiedy mogą być ukarani pro-fesorowie;

7. Jakie są rodzaje słuchaczy; jakich dokumentów i wa-runków wymaga się przed wpisami; jakie opłaty należy złożyć; pod jakimi warunkami można określić opłaty; pod jakimi wa-runkami może być ktoś przyjęty z innego Uniwersytetu lub Wy-działu; jakim karom i kiedy podlegają słuchacze;

8. Jaki jest plan nauk wraz ze spisem przedmiotów głów-nych, pomocniczych i specjalnych oraz kursów osobnych dla każ-dego Wydziału i dla poszczególnych stopni akademickich; jakie przedmioty specjalne i kursy osobne mogą być przez słuchaczy dowolnie obrane; ile godzin w tygodniu wyklada się poszczegól-ne przedmioty i kursy; na jakie ćwiczenia, instytuty i laboratorja naukowe powinni słuchacze w poszczególnych latach kursów uczęszczać; jakie egzaminy są przepisane i jakie warunki są po-trzebne do osiągnięcia poszczególnych stopni akademickich; w ja-ki sposób mają Profesorowie wydać sąd swój o kandydatach; jakich udziela się świadectw stopni akademickich.

9. Jakie istnieją biblioteki, instytuty i laboratorja nauko-we i jakimi rządzą się ogólnymi zasadami.

10. Jaki majątek posiada Uniwersytet lub Wydział, w jaki sposób zarządza się nim i zużywa się dochody; kto kontroluje rachunek roczny dochodów i rozchodów w etacie i wydatkach; jakie urządza się rewizje zwyczajne i nadzwyczajne celem skon-trolowania gotówki przechowanej w kasie.

ZAŁĄCZNIK III.

Norma dla „Relacji trzyletniej“ postać się mającej wedle art. 4 Zarządzeń do św. Kongregacji Seminarjów i Uniwersytetów.

Należy rozróżniać cztery działy: naukowy, pedagogiczny, moralny i gospodarczy. Przy poszczególnych działach należy podać:

1. Przyrost szkół, bibliotek, instytutów i laboratoriów naukowych; co zdziałał Uniwersytet lub Wydział do powiększenia wiedzy; jakie dzieła lub desertacje zostały opublikowane przez Profesorów lub innych, pod auspicjami jednak Uniwersytetu lub Wydziału.

2. Do jakich kalendarzy i programów wykładów stosował się Uniwersytet lub Wydział.

3. Statystykę Profesorów i słuchaczy.

4. Rachunek dochodów ubiegłego trzylecia.

Z Kurji Biskupiej.

Kurs Społeczny dla Księży i Konferencja dla XX. Dziekanów.

Jednocześnie z pracą organizacyjną Akcji Katolickiej musi iść również pogłębianie i rozszerzanie uświadczenia zwłaszcza u duchowieństwa, którzy szczególnie znowu uświadczać i kierować muszą swoich parafjan po drodze organizacji katolickiej. Uświadczenie zaprowadzi jednomyślność i zapał do pracy.

W myśl tego urządzamy w Lublinie Kurs Społeczny dla księży w środę i czwartek po niedzieli przewodniej czyli w dniu 6 i 7 kwietnia. Wygłoszonych będzie dziewięć konferencyj z dyskusjami. Miejsce zebrania seminarjum duchowne o godz. 10 rano.

Wzywamy i zapraszamy wszystkich, którym obowiązki i zdrowie na to pozwolą. Pewna ilość uczestników może znaleźć noclegi w seminarjum, jeśli wcześniej przed niedzielą przewodnią zawiadomią o tem ks. prokuratora seminaryjnego.

Po południu w czwartek o g. czwartej odbędzie się konferencja w Kurji Biskupiej dla samych księży Dziekanów.

Mamy nadzieję, że wielebne Duchowieństwo licznie się stawi na ten Kurs Społeczny.

Lublin, 16 marca 1932 r.

† Marjan Leon, Bp. Lub.

Pieczka nad chorymi.

Od Redakcji: Notatka p. t. „Pieczka nad chorymi“ jest wielkiego znaczenia. Porusza ona tęsknotę wielu chorych za kapłanem i niedomagania nasze w tej sprawie. Jednocześnie jest ona pożyteczną i z tego względu, że łączy się z dzisiejszym hasłem organizowania chorych*), a przez to samo przypomina nam, że nasi chorzy zasługują na wielką uwagę i ojcowską ofiarność ze strony kapłana. Umieszczamy z przekonaniem, że będzie zbawiennem memento.

Pieczka nad chorymi, to jedno z najistotniejszych zadań duszpasterstwa; czy spełnił całkowicie to zadanie kapłan, gdy wezwany do chorego, udzielił mu Sakramentów św.? — nie; serce

*) Cnf Apostolstwo Chorych Wiad. Diec. № 9, 1930.

kapłana powinno troskać się o duszę chorego i w dalszym ciągu jego choroby, która przeciąga się czasem całymi tygodniami a nawet miesiącami. A są niektóre dusze bardzo biedne, — bo i wśród choroby i już po otrzymaniu Sakramentów św. wpadają ponownie in peccata, nawet mortalia; to nie przesada, — wiedzą o tem kapłani, którzy częściej niż raz jeden chorych spowiadają. I cóż się dzieje? — chory nie ma odwagi prosić domowników o ponowne sprowadzenie kapłana, — zwłaszcza gdy na wsi nie ma się własnych koni, — ponosi w duszy okropne udręki, — po jakimś czasie umiera biedak in miserabili statu animae.

Jak kapłan może ułatwić sobie pieczę nad chorymi już wy-dysponowanymi? Nie wiele tu trzeba rozprawiać: gdy się trafi jechać do innego chorego w tę okolicę, wstąpić w drodze powrotnej, choćby wypadło spory kawałek dojechać; w mieście zaś najlepiej odwiedzić chorego (wziąwszy tylko stułę do kieszeni) w godzinach popołudniowych, jak to się idzie na spacer.

O, z jaką radością wita chory kapłana, gdy ten z własnej pobudki odwiedza go w cierpieniach, bo widzi tu serce. Porozmawiać trochę o stanie zdrowia, — a potem do chorego: „może-byśmy się pomodlili“? Kazać wyjść domownikom z mieszkania, a po krótkiej modlitwie: „mam stułę z sobą, — może potrzebujesz spowiedzi, ja ci dopomogę, — może coś ważnego zapomniałeś, albo po spowiedzi trafiło się co zgrzeszyć, to cię wyspowiadam“.

Kto z Konfratrów trzyma się tej praktyki, doświadczał nieraz wielkiego zadowolenia i gorąco dziękował P. Bogu, że mógł ponownie wyspowiadać chorego, bywa to czasem spowiedź z konieczności z dłuższego czasu.

Przyznajmy, że jechać do chorego uważamy sobie za obowiązek, ale za obowiązek dosyć przykry, — spełniłem to, ale czy w dalszym ciągu troszczę się o duszę tego chorego?

Znałem kapłana, który zapisywał w specjalnej książce, kiedy i do którego chorego był wzywany; łatwo potem uprzytomnić sobie, spojrzawszy do tej kontroli, kogo z nich mógłbym odwiedzić, gdy wypadnie mi jechać w tę stronę do innego chorego; a w mieście kogo z nich odwiedzę dzisiaj, idąc na spacer.

Przy odwiedzinach dobrze też paru słowy pouczyć chorego, jak robić akt contritionis perfectae cum intentione confessionis; zachęcić go do codziennej tej zbawiennej pratyki, o której wogóle należy często ludzi pouczać z ambony i w szkole.

¶ Zaiste, kapłan na parafji, zwłaszcza, gdy jest bez wikarjusza, rozrywany jest różnorodną pracą: spowiedź w kościele — obsłużyć chorych — praca w związkach dorosłych i młodzieży, — lekcje w szkołach, — odmówić brewiarz, — przygotować kazanie, — a i gospodarstwa zaniedbać nie wolno; a jednak piecza nad duszami chorych wśród przewlekłej choroby to obowiązek wielki — odwiedzać ich i ponownie jednać ich z Bogiem należy, aby stanęły na sąd boży w łasce uświęcającej; wszak zbawić dusze — to jest istotne zadanie kapłana.

Kapłani, którzy w sposób powyżej wspomniany odwiedzają chorych, przekonali się, że pomimo licznych swych zajęć daje się to skutecznie, — trzeba tylko wyrobić sobie stałą pamięć o tych biedakach ciężką chorobą złożonych i stałą troskliwość o ich duchowe potrzeby.

X.

K r o n i k a.

Czynności Biskupie.

J. E. Ks. Biskup Ordynariusz dnia

- 21.II. w kościele św. Ducha miał mszę św. i naukę do uczniów Szkoły Lubelskiej i Gimnazjum Handlowego im. Vetterów po skończonych rekolekcjach.
- 23.II. brał udział dwukrotnie w kursie dla społeczników i działaczy świeckich Akcji Katolickiej.
- 24.II. miał mszę św. i naukę na zakończenie rekolekcji uczniów Gimnazjum Biskupiego w kościele seminaryjskim.
- 28.II. w kaplicy ss. Urszulanek miał mszę św. i naukę dla uczestniczek rekolekcji, prowadzonych przez ks. prof. Goralę, a urządzanych staraniem Katolickiego Związku Polek.
- 6.III. w tejże kaplicy odprawił mszę św. i wygłosił naukę dla pań na zakończenie rekolekcji, prowadzonych przez ks. prof. Wierzbickiego, a organizowanych przez panie z Konferencji św. Wincentego.
- 7.III. wziął udział w akademji ku czci św. Tomasza z Akwinu w seminarjum duchownem.
- 13.III. w kościele św. Jozafata przy ul. Zielonej odprawił mszę św. i wypowiedział naukę dla uczestników rekolekcji, prowadzonych przez ks. Stanisława Wojsę z Włocławka, a urządzonych przez związek inteligencji katolickiej z ks. prof. A. Szymańskim na czele.
- 13.III. uczestniczył w akademji ku czci św. Tomasza z Akwinu w Uniwersytecie Lubelskim.

Kurs Społeczny dla Duchowieństwa w Lublinie. Staraniem Sekretarjatu Akcji Katolickiej odbędzie się w Lublinie w dniach 6 i 7 kwietnia b. r. kurs społeczny dla duchowieństwa diecezji Lubelskiej. Celem Kursu jest pogłębienie znajomości i ujednostajnienie praktycznych metod prowadzenia akcji społecznej na terenie parafji.

Program kursu w ciągu dziewięciogodzinnych wykładów wyczerpuje wszystkie zagadnienia związane ze strukturą życia organizacyjnego parafji.

Tematy wykładów są następujące:

1. Organizacja parafjalnej Akcji Katolickiej
2. Organizacja Stowarzyszeń niewiast i mężów katolickich
3. Organizacja inteligencji katolickiej
4. Akcja charytatywna w parafji
5. Organizacja i działalność III zakonu
6. Potrzeba i zadania Uniwersytetu Katolickiego
7. Duszpasterz a młodzież pozaszkolna w parafji
8. Duszpasterz a młodzież ucząca się w parafji
9. Stowarzyszenia Żywego Różańca.

Wykłady odbywać się będą w gmachu Seminarjum Duchownego.

Rekolekcje dla kapłanów na Jasnej Górze. W roku bieżącym odbędą się na Jasnej Górze rekolekcje, czyli ćwiczenia duchowne. Rekolekcjami kierować będą:

- a) dla księży prefektów — od 5 do 9 lipca — JE. Ks. Biskup Lisowski,
- b) dla księży wikarych — od 12 do 15 lipca — JE. Ks. Biskup Komar,
- c) dla księży proboszczów (1-sza serja) od 26 do 29 lipca — JE. Ks. Arcybiskup Jałbrzykowski i
- d) dla księży proboszczów (2-ga serja) — od 2 do 5 sierpnia — JE. Ks. Biskup Adamski.

Rekolekcje zawsze zaczynać się będą o godz. 10-ej przed południem, a kończyć się będą również przed południem. Powyższe cztery serje rekolekcij kapłańskich na Jasnej Górze, u stóp Najśw. Matki Bożej, zostały ostatecznie ustalone. W sprawie zamieszkania w klasztorze należy porozumieć się z ojcem przeorem klasztoru Jasnogórskiego.

Adoracja kapłańska. Na styczniowej adoracji kapłańskiej przemawiał ks. kan. F. Szeleźniak. O śmierci dnia 19 lutego wygłosił konferencję ks. kan. Antoni Skowronek. W miesiącu marcu miał naukę ks. kan. Ant. Zawistowski.

Katolicka Biblioteka Popularna. Referent Organizacji Kascielnych, ks. dr. E. Kołszut, rozpoczął dobrą robotę: wydawanie broszurek na aktualne tematy. Ukazały się już trzy: „Któż nad Boga“, „Papież Pius XI kocha i zna Polskę“, „Błogosławieni miłosierni“.

Wartość wspomnianych broszurek jest niejednakowa, ale każda z nich jest pożyteczna. Wiele parafji mi znanych przyjęły je z wdzięcznością.

Uroczystości ku czci św. Tomasza. Na Uniwersytecie w dniu 13 marca wygłosili odczyty ks. prof. Marjan Morawski i p. prof. Martyniak.

W Seminarjum Duchownem uroczystą Mszę św. dnia 7 marca odprawił ks. prał. Zenon Kwiek. Następnie po południu w sali

teologicznej odbyła się dysputa n. t. „Polska filozofja narodowa”. Wygłosił referat i bronił katolickiego stanowiska al. Aleksander Murat, stawiali zarzuty: Wł. Forkiewicz, Bogumił Efner i Marcełi Mrozek. Dysputę poprzedził odczyt Konstantego Chmiela p. t. „Św Tomasz w glorii wieków”.

Na zakończenie J. E. Ks. Biskup Marjan Fulman do zebranych przemówił i udzielił alumnom i gronu profesorskiemu pasterskiego błogosławieństwa.

Kurs dla pracowników społecznych w Lublinie.

W dniach 15-go do 26-go lutego 1932 r. odbył się w Lublinie dziesięciodniowy kurs dla pracowników społecznych, zorganizowany przez Sekretariat Akcji Katolickiej. W kursie wzięło udział 37 uczestników z diecezji lubelskiej, podlaskiej i łuckiej.

Odbyło się ogółem 60 godzin wykładów, w czasie których wyczerpująco zostały przedstawione zagadnienia z zakresu etyki społecznej, prądów społeczno-politycznych, stanu kulturalno-społecznego Polski, opieki społecznej, moralności publicznej, Akcji Katolickiej, jak również z dziedziny praktycznych metod prowadzenia organizacji o typie społeczno-wychowawczym. Wykłady wygłoszone zostały przez profesorów wydziału prawa katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Sem. Duchownego oraz przez wybitnych działaczy ze świata katolickiego. M. in. wykładali: ks. Dr. Prof. A. Szymański z Lublina, ks. Dr. Biłko z Poznania, p. prof. Gołąb z Warszawy, prof. Kl. Jędrzejewski z Płocka, ks. kan. P. Stopniak i ks. Prof. Lenart. W ramach kursu urządzony został odczyt publiczny prof. Jędrzejewskiego w gmachu Uniwersytetu p. t. „Czynniki rozstroju współczesnego”, który zgromadził elitę społeczeństwa lubelskiego. Uczestnicy kursu zwiedzili cały szereg instytucyj i zakładów społecznych w Lublinie oraz brali czynny udział w posiedzeniach miejscowych organizacyj Akcji Katolickiej. Oprócz tego odbyło się kilka zebrań dyskusyjnych z referatami, wygłoszonymi przez samych uczestników.

Kurs odwiedził dwukrotnie J.E. ks. Biskup Lubelski M. Fulman, który z ogromnem zainteresowaniem śledził jego przebieg i na zakończenie udzielił organizatorom Kursu z ks. kan. J. Cieśllickim na czele oraz uczestnikom pasterskiego błogosławieństwa.

Bezpośrednio po zakończeniu obrad rozpoczęły się rekolekcje dla uczestników, które przeciągnęły się do dnia 27 lutego, poczem wszyscy kursiści przystąpili do Stołu Pańskiego.

Ze „Spójni“ 1. Walne Zebranie „Spójni“ odbędzie się 6 kwietnia o godzinie 7-ej wieczorem w Seminarjum Duchownem. Przedmiotem obrad będzie przede wszystkim budowa domu dla XX. Emerytów i kasa-samopomoc. Wprawdzie te rzeczy już były omawiane i zdecydowane na nadzwyczajnem walnem zebraniu w dniu 4 listopada 1931 roku. Niemniej jednak Zarząd uważa za konieczne jeszcze raz te sprawy postawić na porządku dziennym, tembardziej, że po wspomnianem walnem zebraniu wyłoniły się pewne kwestje, bez rozstrzygnięcia których, dalszej roboty

prowadzić nie można. Dlatego Zarząd ogłasza walne zebranie na 7-ą godzinę 6 kwietnia i wszystkich członków na nie zaprasza.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego.
3. Odczytanie protokołu ostatniego walnego zebrania.
4. Sprawozdanie ogólne zarządu.
5. Sprawozdanie finansowe.
6. Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
7. Wybór 1/3 członków Zarządu.
8. Budowa domu dla XX. Emerytów.
9. Kasa
10. Varia.
11. Wolne wnioski.

2. Zebrania odczytowe. Dotychczasowe zebrania odczytowe odbywały się w środy w mieszkaniu ks. prob. Dziubińskiego. Następne, w czasie po Wielkiejnocy, mieć będą miejsce w lokalu „Spójni“ na Ogrodowej o godz. 5-ej p.p. w czwartki. Na tem miejscu muszę podkreślić wielką użyteczność zebrań tego rodzaju i wyrazić podziękowanie dla tych, którzy się nimi interesują.

3. Streszczenie referatów 1. Ks. prał. Ant. Szymański.—Stolica Apostolska o odrodzeniu porządku społecznego. — Prelegent mówi, że Enc. Rerum Novarum stwierdza uprawnienie Kościoła w rozwiązywaniu zagadnień społecznych, istnienie kwestji robotniczej, słuszność własności prywatnej, ocenia ustrój kapitalistyczny, liberalizm i socjalizm. Enc. Q. Anno omawia stosunek kapitału do pracy, mówi, że system gospodarczy, w którym jedni dają pracę a drudzy kapitał nie jest z natury swej zły. Dzisiaj ten system niedomaga, ponieważ bogactwa gromadzą się w rękach niewielu, jest niesprawiedliwy podział dochodu społecznego, że sprzyja rozwojowi ujemnych skłonności ludzkich. Następnie Encyklika zwraca uwagę na organizacje zawodowe, które mają być charakterystyczną cechą nowego ustroju. Podstawą formalną takiej organizacji zawodowo nie jest stanowisko, jakie ktoś zajmuje na rynku pracy, lecz zawód, który wykonywa.

W dyskusji podkreślono, by duchowieństwo miało słuszny i sprawiedliwy pogląd na kierunki społeczne. W wywodach i ocenach musi unikać przesady. Krytykując kapitalizm, winno raczej krytykować jego ujemne strony, tak jednak, by nie podkopać słusznej własności prywatnej i sprawiedliwej współpracy kapitału z pracą.

2. Ks. prał. Ant. Szymański.—Jak realizować Encykliki R. N. i Q. A. Realizacja musi iść przez oświatę,

robotnika i kierownika gospodarczego. Nie nastąpi ona przez pracę tylko Kościoła, ale współpracę Kościoła, Państwa, organizacji i wyrobionych katolików. Dokona się to przez zwykłe nauczanie w Kościele i uświadomienie poza, przez pracę naukową i specjalną, przez wyrabianie katolickich zawodowców.

Po referacie prelegent, odpowiadając na pytania, mówił, że dzisiejszy syndykalizm ma zabarwienie anarchistyczne, że spółdzielczość winna być rozwijana, że Encykliki, zwracają się do średniowiecza, idąc po ideę, a nie po materialne przeniesienie przeszłości.

3. Ks. prof. P. Kałwa. Czy projekt małżeński K. K. zgadza się z Konstytucją. Projekt K. K. nie zgadza się z Konstytucją. Konstytucja wyraźnie mówi o swobodzie religijnej, o stwarzaniu atmosfery sprzyjającej pracy religijnej, nawet o trosce życia religijnego. Wynika to z artykułów, które mówią o Opatrzności w powstaniu Polski, o przysiędze prezydenta, o obowiązkowym nauczaniu religii w szkołach. Wreszcie, że Państwo ma uprzystępnąć pociechy religijne obywatelom i że uznaje prawodawstwo kościelne. Tymczasem projekt K. K. swoją treścią i duchem występuje przeciw powyższym punktom. Nic też dziwnego, że prawnicy, jak p. Wł. Jaworski, Starzyński, Wł. Abraham, twierdzą, że projekt K. K. stoi w sprzeczności z Konstytucją.

W dyskusji zwrócono uwagę, że duchowieństwo winno się mieć na baczności i zawsze uświadamiać swych wiernych. Zauważono również, że strona przeciwna sprawy nie zasypia i grunt dla projektu przygotowuje.

4. Ks. kan. J. Cieśliski.—Kurs społeczny dla duchowieństwa. Prelegent przedstawił główną myśl kursu dla duchowieństwa, który odbędzie się w dniach 6 i 7 kwietnia.

Z bogatej i ożywionej dyskusji wynika, że Stolica Apostolska, dając rys zasadniczy A. K., szczegóły i sposób jej przeprowadzenia pozostawia miejscowym warunkom i okolicznościom. Celem A. K. jest utworzenie człowieka, któryby się kierował w całym swym życiu nauką ewangeliczną. A więc trzeba wybierać takie środki i sposoby, które prędzej i łatwiej nas do tego celu doprowadzą. Zwrócić przeto trzeba uwagę na katechizm w kościele i w organizacjach. Nieznajomość katechizmu jest rozwielennością nie tylko w warstwach ludowych, ale i w szeregach inteligencji. Następnie zwrócić uwagę na organizacje religijne. Stwarzać nowe odpowiednio do potrzeb. Ponieważ w Polsce, a przez to samo i w naszej diecezji, prawie że wszyscy przyznają się do katolicyzmu, a kapłan wszędzie ma wstęp—należy się starać o kontakt kapłana z całym życiem naszego narodu. Kontakt osobisty kapłana z wiernymi, oparty na rzetelnej pracy uświadamiającej, gwarantuje największe powodzenie A. K. i odrodzi nasze społeczeństwo. Trzeba A. K-ą rozpocząć od duchowieństwa!

Podkreślono w dyskusji i inną ważną rzecz, to mianowicie:

rozbudzanie pobożności w naszych wiernych. Rzetelna i stała pobożność czyni żywą zasadę wiary, a wobec tego religja nie będzie zbiorem tylko formułek, które łatwo można zapomnieć, ale potrzebą i drogowskazem życia.

Kasa Chorych a XX Proboszczowie — Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Odpis.
2. Wydż. IV. № sprawy Sądu Okr. I. C. 52/31. № sprawy Ac. 319/31. Sek.

Wyrok w Imieniu Rzeczypospolitej. Obecni: Przewodniczący: Sędzia J. Andrzejkowicz, Sędziowie: St. Wyszkowski, A. Głodziński, Sekretarz: apl. Mierzejewski.

Sąd Apelacyjny w Warszawie na posiedzeniu publicznem dnia 6 sierpnia 1931 roku rozpoznawał sprawę z powództwa ks. Ignacego Lubeckiego przeciwko powiatowej Kasie Chorych w Radomsku o uchylenie klauzuli egzekucyjnej na skutek skargi apelacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie z dnia 6 marca 1931 r.

W powództwie, wytoczonym w dniu 31 stycznia 1931 r. przed Sąd Okręgowy w Piotrkowie przeciwko Powiatowej Kasie Chorych w Radomsku, pełnomocnik powoda ks. Ignacego Lubeckiego adwokat B. Owczarek wnosił o uznanie, że żądanie Powiatowej Kasy Chorych w Radomsku zapłacenia przez powoda tejeże Kasie składek za służbę kościelną rzymsko-katolickiej parafji w Wielgomłynach pow. Radomskiego jest niesłuszne i ulega oddaleniu, zaś klauzula egzekucyjna Sędziego Sądu Okręgowego w Piotrkowie z dn. 16 grudnia 1930 r. № A. 755/30, nadana wyciągowi należności Powiatowej Kasie Chorych w Radomsku z d. 28.XI. 1930 r. wystawionemu na rzecz powoda, ulega uchyleniu wraz ze wszystkimi skutkami prawnymi t. j. i z dokonaniem na mocy tej klauzuli czynnościami egzekucyjnymi komornika Żyzniewskiego w Radomsku, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów sądowych i wynagrodzenie za prowadzenie sprawy, wyjaśniając, że pozwana Kasa Chorych niesłusznie wymierzyła powodowi powyższe składki, gdyż takowe należały się nie od powoda osobiście, lecz od osoby prawnej, jaką jest rzymsko-katolicka parafja w Wielgomłynach, niesłusznie przeto pozwana Kasa Chorych wymierzyła powodowi składki zamiast parafji, niesłusznie też skierowała egzekucję do osobistego majątku powoda.

Sąd Okręgowy, opierając się na ustawie z dn. 10 marca 1920 r. oraz na orzeczeniu Sądu Najwyższego z dn. 7 grudnia 1927 r. (zb. orz. № 174/1927 r.), wyrokiem z dnia 6 marca 1931 r. powództwo księdza Ignacego Lubeckiego oddalił.

W skardze apelacyjnej od tego wyroku pełnomocnik powoda żądał uchylenia zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa z zasądzeniem od pozwanej Kasy Chorych na rzecz powoda kosztów sporu za dwie instancje, twierdząc, że proboszcz ani je-

go prywatny majątek za należności od parafji, jako osoby prawnej, nie odpowiadają.

Po rozpoznaniu skargi apelacyjnej w związku z okolicznościami sprawy, po wysłuchaniu głosu rzecznika powoda, zważywszy: że jest poza sporem, iż wymienieni w listach płatniczych № 16, 95 i 148 Piotr Komenda i Stefan Szejca należą do służby kościelnej, że aczkolwiek w myśl orzeczenia Sądu Najwyższego z dn. 7 grudnia 1927 r., pomieszczonego w zbiorze orzeczeń pod № 174/1927 roku, służba kościelna pozostaje w stosunku zależności od proboszcza, który winien być poczytywany za jej pracodawcę w rozumieniu ustawy z d. 19 maja 1920 r. (D. U. N. № 44/1920 r. poz. 272) obowiązany do zgłoszenia tejże służby do ubezpieczenia na wypadek choroby oraz do uiszczenia za nią składek stosownie do przepisów rzeczonyj ustawy, jednak z tego bynajmniej nie wynika, by proboszcz miał osobiście odpowiadać za przypadające od służby kościelnej składki ubezpieczeniowe na rzecz Kasy Chorych i był obowiązany składki te uiszczać ze swoich prywatnych funduszków, że w danym przypadku pozwana Kasa Chorych niesłusznie i zgoła bezzasadnie obciążyła osobiście ks. Ignacego Lubeckiego rachunkiem z tytułu składek ubezpieczeniowych, przypadających od służby kościelnej rzymskokatolickiej parafji w Wielgomłynach, niesłusznie też i bezpodstawnie skierowała egzekucję do jego osobistego majątku, gdyż mogłaby być tu mowa tylko o rachunku parafji względnie jej proboszcza, niezależnie od tego, kto nim jest w danej chwili, i egzekucja mogła dotyczyć jedynie majątku parafji, że zatem skarga apelacyjna powoda zasługuje na uwzględnienie, a wyrok Sądu Okręgowego, jako nieprawidłowy, winien być uchylony, powództwo zaś należy całkowicie uwzględnić z zasądzeniem na rzecz powoda od pozwanej Kasy Chorych kosztów sporu za dwie instancje z tych zasad i z mocy art. 339, 366, 774 i 777 u. p. c., oraz art. 30 i 31 przep. tym. o koszt. sąd. Sąd Apelacyjny postanowił: Zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie z d. 6 marca 1931 r. uchylić. Uznać, że żądanie Powiatowej Kasy Chorych w Radomsku zapłacenia przez księdza Ignacego Lubeckiego tejże Kasie Chorych składek za służbę kościelną rzymsko-katolicką parafji w Wielgomłynach powiatu Radomskiego jest niesłuszne i ulega oddaleniu, klauzulę zaś egzekucyjną Sądu Okręgowego w Piotrkowie z d. 16 grudnia 1930 r. N. A. 755/30, nadaną wyciągowi należności Powiatowej Kasy Chorych w Radomsku z dnia 28 listopada 1930 r. zasądzającą od ks. Ignacego Lubeckiego na rzecz tejże Kasy Chorych 2.058 zł. 58 gr. z 6% oraz 67 zł. 93 gr. kosztów sądowych i za prowadzenie sprawy, uchylić wraz ze wszystkimi skutkami prawnymi t. j. z dokonaniem na mocy tej klauzuli czynnościami egzekucyjnymi Komornika Żyźniewskiego w Radomsku.

Zasądzić od Powiatowej Kasy Chorych w Radomsku na rzecz księdza Ignacego Lubeckiego trzysta sześćdziesiąt sześć złotych kosztów procesu w obu instancjach. Oryginał podpisał

komplet Sądu. Za zgodność świadczy: Sekretarz (podpis nieczytelny) Odpis niniejszy Sąd Okręgowy w Piotrkowie wydaje na mocy art. 715 U. P. C. adw. Br. Owczarkowski, pełn. ks. Ignacego Lubeckiego za pobranie 4 złotych opłaty kancelaryjnej. Piotrków, dn. 7 grudnia 1931 r. Wz. Wice-Prezes (Podpis nieczytelny) Sekretarz (Podpis nieczytelny).

Sąd Biskupi Lubelski

(ul. Zamojska № 2.)

Sąd Biskupi w sprawie o *nieważność małżeństwa*, przez *Stefana Dominika Krassowskiego* wytoczonej, wzywa pod skutkami prawa *Aleksandrę z domu Nikolina Krassowską* z pobytu niewiadomą, aby w dniu 23 marca 1932 r. o godz. 11-ej przed południem stawiała się osobiście w pomienionym Sądzie dla złożenia zeznań. Uprasza się wszystkich, którzy znają miejsce zamieszkania osoby wzywanej, by o tem zawiadomili Sąd Biskupi.

Lublin, dnia 29 lutego 1932 r.

Sędzia Ks. E. Jankowski

Notarjusz Sądu Ks. Jan Lenart.

Sąd Biskupi w sprawie *uzyskania dyspensy od Stolicy Apostolskiej od małżeństwa niespełnionego* przez *Teofilę z Wlislów Sokołową* wytoczonej wzywa pod skutkami prawa *Franciszka Sokoła*, pochodzącego z parafji Gorzków, diec. Lubelskiej, obecnie z pobytu niewiadomego, aby w dniu 23 marca 1932 r. o godz. 11-ej przed południem stawił się osobiście w pomienionym Sądzie dla złożenia zeznań. Uprasza się wszystkich, którym znane jest miejsce pobytu osoby wzywanej, by zechcieli łaskawie powiadomić o tem kancelarję Sądu Biskupiego.

Lublin, dnia 5 marca 1932 r.

Sędzia Ks. E. Jankowski

Notarjusz Sądu Ks. Jan Lenart.

Sąd Biskupi w sprawie o *nieważność małżeństwa* przez *Aniełę z Borowców Patrakową* wytoczonej wzywa pod skutkami prawa *Franciszka Patraka*, pochodzącego ze wsi Aleksandrowa, parafji Gorecko, z pobytu niewiadomego, aby w dniu 6 kwietnia 1932 r. o godz. 11-ej przed południem stawił się osobiście w pomienionym Sądzie dla złożenia zeznań. Uprasza się wszystkich, którzy wiedzą o miejscu pobytu osoby wzywanej, o powiadomienie o tem kancelarji Sądu Biskupiego.

Lublin, dn. 12 marca 1932 r.

Sędzia Ks. E. Jankowski

Notarjusz Sądu Ks. Jan Lenart.

BIBLIOGRAFJA.

Ks. Dr. Zygmunt Bielewski — **Katechezy Biblijne na pierwszą klasę szkoły powszechnej.** Wydanie trzecie poprawione. Str. 322. Cena 7,50 zł. Nakład: „Biblioteka Religijna“ Lwów, ul. Rutkowskiego 5.

Illemo Camelli — **Od socjalizmu do kapłaństwa.** Z IV wyd. włosk. przełożyła Krystyna Szczuka. Przejrzał i wstępem poprzedził Ks. A. Bogdanowicz. Str. 216. Cena 3,60. Nakład: „Biblioteka Religijna“ Lwów.

Józef Spillmann T. J. — **Miłujcie nieprzyjaciół waszych!** Opowieść z wojen Maorysów w Nowej Zelandji. Przekład z 20 i 21 wyd. niem. Tłumaczył Ks. Karol Wieczorek. Str. 114. Cena 1,20. Nakład: „Biblioteka Religijna“ Lwów.

Mikołaj Skiba — **Alkoholizm jako zagadnienie gospodarcze w Polsce.** Lwów 1932. Skład główny: Księgarnia Biblioteka Religijna. Str. 80. Cena 1,80.

Ks. Dr. K. Milik, em. Kapelan W. P.: **„Życie Żołnierza“.** Poznań 1931. Nakład: Zjednoczenia Młodzieży Polskiej. Skład główny S. A. „Ostoja“, Poznań, Poczta 15. Cena 2,90 zł.

X. Antoni Marcinkowski — **Walne zebranie.** Poznań 1931. Nakład: Zjednoczenie Młodzieży Polskiej. Skład główny S. A. „Ostoja“, Poznań, Poczta 15. Cena 75 gr.

Inż. L. Majewska — **„Prace rolnicze młodzieży“** Akcja przysposobienia rolniczego Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w latach 1928-30. Poznań 1931. Str. 80. Ilustracyj, map, wykresów 45. Nakład: Zjednoczenie Młodzieży Polskiej. Skład główny: S. A. „Ostoja“, Poznań, Poczta 15. Cena 1,30 zł.

„Niwa“. Tygodnik katolicki pod redakcją prof. Klemensa Jędrzejewskiego w Płocku. Prenumerata 3 zł. kwartalnie. Pismo to redagowane żywo i aktualnie, nadaje się do rozpowszechnienia wśród świeckich katolików inteligentnych. Warte powszechnego poparcia.

„Kwestja Seksualna w wychowaniu“. Napisał ks. dr. Karol Mazurkiewicz, prof. seminarjum duchownego w Poznaniu. Str. 181. Rzecz napisana gruntownie i wszechstronnie.

„X. August Czartoryski“. Żywot napisany przez ks. Jana Ślósarczyka. Opis życia tego pobożnego selezjanina, który niezawodnie doczeka się publicznej czci w Kościele. Str. 367. Warszawa. Wydawnictwo XX. Selezjanów w Warszawie.

Mikołaj Skiba — **Dzieje miłości.** Str. 47, Cena 1 zł. Lwów 1932. Skład główny Dom Książki Polskiej.

Aktualne zagadnienie zmiany prawa małżeńskiego, usankcjonowania rozwodów i wolnej miłości znajduje tu wytłumaczenie z punktu wyjścia czysto przyrodniczego. Książeczka ukazuje się w drugim wydaniu, więc już to samo ocenia jej wartość.

Mikołaj Skiba — Umieralność niemowląt w Polsce w świetle statystyki urzędowej. Str. 31. Cena 0,80. Skład główny: Księgarnia Biblioteka Religijna.

Na podstawie danych statystyki autor odszukuje przyczyny umieralności niemowląt i martwych urodzeń w Polsce. Bardzo obfity materiał daje możność do wyciągania wniosków jak najbardziej prawdopodobnych. Cyfry, pochodzące z zupełnie pewnych źródeł doprowadzają do wskazania alkoholizmu jako głównej przyczyny zgonów niemowląt.

O. Ernest Drouven S. J. — O duszę chłopięcą. Z drugiego wyd. niem. przełożył Ks. Dr. Kazimierz Thullie. Str. 87. Cena 1.50. Nakład: „Biblioteka Religijna“ Lwów.

Według zapisków rodzinnych podano tu szkic stosunku księdza wychowawcy do młodzieży w wieku dojrzewania, często zagrożonej popadnięciem w grzechy tajemne. Problem odpowiedniego traktowania tej dziedziny życia młodzieży rozwiązuje podany w książce przykład księdza wychowawcy, który szczególnie taktownie umiał dotrzeć do zamkniętej duszy chłopca. Szkic ten może oddać duże usługi księżom katechetom, a także młodzieży, ucząc się zaufania do swych przewodników duchowych.

Ks. J. Makłowicz: „Wybór przykładów ojczystych do nauki wiary i obyczajów“. T. II (ostatni) str. 572, cena zł. 8. Skład główny w wydaw. „Auxilium“, Warszawa, Nowy Świat 47.

W uciążliwej pracy kaznodziejskiej i nauczycielskiej wielką pomoc niosą zbiory przykładów. Przykłady ułatwiają szybkie przygotowanie się do samodzielnego kazania czy też do wykładu lub odczytu, objaśniają trudne pojęcia, skupiają uwagę słuchaczy dają też to zadowolenie, że z nauki na nich opartej jest zawsze pożytek.

Przykłady zaczerpnięte z niwy ojczystej mają też tę wyższość nad obcemi, że pogłębiają patriotyzm ludu, dziś tak bardzo zagrożony przez międzynarodowy komunizm. „Wybór przykładów ojczystych“ zawiera także złote myśli wyjęte z naszej literatury oraz Pisma św. Na końcu drugiego tomu znajduje się alfabetyczny wykaz rzeczy, obejmujący około 250 tematów, co ułatwia szybką orientację w książce.

Biblioteka S. M. P. Regulaminy; ramowy kółek, cena 5 gr., okręgowy — 10 gr., kółka wychowania fizycznego S.M.P. — 1 gr., oszczędności S.M.P.—1 gr., abstynenckiego S.M.P.—1 gr. Nakład Zjednoczenia Młodzieży Polskiej. Skład główny: S. A. „Ostoja“, Poznań, Poczta 15.

Centrala krajowa S. M. P. wydała szereg regulaminów uzupełniających statut S.M.P. Są to broszurki i ulotki bardzo prak-

tyczne, normują bowiem współpracę poszczególnych szczebli i ogniw S.M.P. Dokładność, porządek i systematyczność, jakie cechują pracę S.M.P. z ukazaniem się tych druków, doznają jeszcze pogłębienia. Dzięki bowiem tym regulaminowym ramom, kompetencje poszczególnych kółek i okręgu zostały wyraźnie określone. Zarządy S.M.P. winny zapoznać się z temi regulaminami, jak najprędzej, a to dla własnej wygody i dla ujednoczenia systemu pracy S. M. P. na terenie całej organizacji.

Fabryka świec W. G O S E K

w LUBLINIE, ulica Królewska Nr. 4. Telefon 13-50.

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 66-701.

Poleca w dużym wyborze świece kościelne: woskowe, stearynowe, sprężynowe, nadstawkowe i gromnice gładkie i ozdobne we wszystkich wymiarach i gatunkach. Paschały i trianguły. Kadzidla różnych gatunków, oliwę, lampki, ampułki, kropidla, knotki i t. p.

Wymiana odpadków świec lub wosku, względnie przelanie na nowe świece uskuteczniamy na bardzo dogodnych warunkach.

Cenniki wysyłamy na żądanie.

Ceny zniżone.

T R E Ś Ć :

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.—Acta Apostolicae Sedis.—Święta Kongregacja Seminarjów i Uniwersytetów. — Zarządzenia w sprawie Konstytucji Apostolskiej „Deus scientiarum Dominus“.

Z KURJI BISKUPIEJ.—Kurs społeczny dla Ksieży i Konferencja dla XX. Dziekanów.

ARTYKUŁY RÓŻNEJ TREŚCI. -- Piecza nad chorymi.

KRONIKA.—SĄD BISKUPI LUBELSKI.—BIBLJOGRAFJA.—OGŁOSZENIA.

GENA PRENUMERATY: miesięcznie wraz z przesyłką pocztową 1 zł. 50 gr.
CENA OGŁOSZEŃ: cała strona okładki 50 zł, 1/2 strony 25 zł, 1/4 strony 15 zł.

Redaktor Ks. Dr. Wł. Goral, Seminarjum Duchowne.

Pałac Biskupi: Telefon № 6-24. Kurja Biskupia: Telefon № 46.

P. K. O. Konto Biskupa Lubelskiego № 100,139.

Adres Redakcji: Seminarjum Duchowne.

Wydawca i Administracja Kurja Biskupia w Lublinie.

Druk. M. Kossakowska—Lublin: